

1_VOORBEREIDING OP TEWERKSTELLING IN DE SECTOR

We bekijken hier enkel sectorspecifieke opleidingen, dit wil zeggen deze die min of meer rechtstreeks opleiden tot en/of voorbereiden op een beroep uit onze sector.

1_1 aantal uitgereikte diploma's in artistieke vooropleidingen

KSO		2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
ballet	M	2	0	3	3	7	2	3
	V	7	4	4	3	7	6	5
	T	9	4	7	6	14	8	8
modern ballet	M	1	1	0	0	0	0	0
	V	3	2	1	0	0	0	0
	T	4	3	1	0	0	0	0
dans	M	1	3	0	4	3	4	2
	V	25	25	23	18	23	20	29
	T	26	28	23	22	26	24	31
muziek	M	42	45	49	53	51	49	60
	V	43	56	62	44	50	65	39
	T	87	101	111	97	101	114	99
woordkunst-drama	M	29	35	45	32	47	43	45
	V	112	128	128	134	125	137	123
	T	141	163	173	166	172	180	168

bron: onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/onderwijsstatistieken

aansluiting op werk		2012	2013	2014	2015	2016	2017
ballet	aandeel ingeschreven bij VDAB	16,7%	40,0%	60,0%	33,3%	42,9%	60,0%
	aandeel zonder werk na 1 jaar	16,7%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	20,0%
	aandeel zonder werkervaring	0,0%	0,0%	20,0%	0,0%	0,0%	20,0%
dans	aandeel ingeschreven bij VDAB	41,2%	44,4%	40,0%	31,8%	17,6%	36,4%
	aandeel zonder werk na 1 jaar	0,0%	22,2%	6,7%	4,5%	0,0%	9,1%
	aandeel zonder werkervaring	0,0%	16,7%	0,0%	4,5%	0,0%	0,0%
muziek	aandeel ingeschreven bij VDAB	56,4%	56,8%	63,6%	58,8%	47,6%	66,7%
	aandeel zonder werk na 1 jaar	17,9%	18,2%	18,2%	7,8%	9,5%	25,0%
	aandeel zonder werkervaring	5,1%	2,3%	9,1%	2,0%	4,8%	11,1%
woordkunst-drama	aandeel ingeschreven bij VDAB	76,6%	66,7%	73,9%	76,9%	71,1%	76,0%
	aandeel zonder werk na 1 jaar	9,1%	20,0%	16,3%	17,6%	18,1%	16,0%
	aandeel zonder werkervaring	2,6%	5,6%	7,6%	6,6%	7,2%	6,4%

bron: [VDAB](#)

studierendement		Aantal studenten	Aandeel	Gem. slagingspercentage
muziek	ABA Muziek	291	48,26%	85,47%
woordkunst-drama	PBA Drama	91	9,18%	78,43%

bron: [onderwijskiezer](#)

<vaststellingen >

- **Dansopleidingen** in het KSO leiden in hoofdzaak op tot het hoger onderwijs, enkel ballet wijkt daarvan af, maar dat gaat om kleine aantallen.
- Opvallend is dat leerlingen in **muziek** (48,26% van de lln.) en **woordkunst-drama** (slechts 9,18% van de lln.) er vaak niet in verder studeren. Bij woordkunst-drama is er slechts 24% die zich na afloop van het secundair onderwijs niet inschrijft bij de VDAB. De slagingspercentages van degene die wel verder studeren zijn wel meer dan behoorlijk. De percentages van de schoolverlaters van deze studierichtingen die één jaar na afstuderen niet werken en/of geen werkervaring hebben opgedaan liggen dan weer hoger dan het gemiddelde. Dit jaar is het vooral voor muziek het geval.
- Het aantal uitgereikte diploma's blijft stabiel. In vergelijking met het schooljaar 2015-2016 is er zelfs sprake van een lichte daling.

prof bachelor		2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
musical	M	4	1	2	1	2	4	1
	V	4	2	1	6	7	2	5
	T	8	3	3	7	9	6	6
dans	M	2	0	3	1	2	3	2
	V	11	14	8	7	9	7	7
	T	13	14	11	8	11	10	9
pop- en rockmuziek	M		18	19	25	24	30	32
	V		3	6	8	14	5	10
	T		21	25	33	38	35	42

bron: onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/onderwijsstatistieken

aansluiting op werk		2012	2013	2014	2015	2016	2017
musical	aandeel zonder werk na 1 jaar	0,0%	0,0%	33,3%	50,0%	20,0%	33,3%
	aandeel zonder werkervaring	0,0%	0,0%	0,0%	12,5%	0,0%	0,0%
dans	aandeel zonder werk na 1 jaar	42,9%	10,0%	0,0%	33,3%	12,5%	12,5%
	aandeel zonder werkervaring	14,3%	0,0%	0,0%	22,2%	12,5%	0,0%
pop- en rockmuziek	aandeel zonder werk na 1 jaar	31,3%	19,0%	28,0%	28,1%	30,0%	5,7%
	aandeel zonder werkervaring	6,3%	4,8%	16,0%	9,4%	13,3%	0,0%

bron: [VDAB](#)

<vaststellingen >

- Door de toelatingsexamens blijft het **aantal studenten en uitgereikte diploma's relatief stabiel** over de jaren heen. Enkel bij de pop- en rockmuziek is er sprake van een lichte stijging.
- De opleidingen **dans en musical** zijn hoofdzakelijk bevolkt door vrouwen.
- De opleiding **pop- en rockmuziek**, bestaande uit de deelopleidingen muzikant, muziekmanagement en muziektechniek, is hoofdzakelijk een mannenzaak (76%), maar wel een verbetering tov het jaar voordien, toen het 86% bedroeg.
- De **dansopleiding is internationaal gericht**: 71 % van het totale aantal studenten met een diplomacontract in het academiejaar 2016-2017 heeft niet de Belgische nationaliteit. Bij musical gaat het om 12%, bij pop- rockmuziek om 7%.
- De **aansluiting met de arbeidsmarkt** is niet altijd zo vlot. Gezien de meetmethode en het grote aantal freelancers bij starters is het niet verwonderlijk dat het aandeel ex-studenten dat na één jaar niet aan het werk is, hoog ligt, maar ook het percentage ex-studenten zonder werkervaring ligt vaak een stuk hoger dan gemiddeld. De opleiding pop- en rockmuziek doet het dit jaar wel opvallend goed. Het aandeel ex-studenten zonder werk(ervaring) ligt er lager dan het algemene gemiddelde.

master		2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
drama	M	5	7	8	6	13	10	14
	V	10	15	16	24	30	26	22
	T	15	22	24	30	43	36	36
muziek	M	98	116	127	155	129	139	129
	V	108	137	150	122	145	161	155
	T	206	253	277	277	274	300	284

bron: onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/onderwijsstatistieken

aansluiting op werk		2012	2013	2014	2015	2016	2017
drama	aandeel zonder werk na 1 jaar	21,4%	46,2%	37,0%	36,8%	19,2%	33,3%
	aandeel zonder werkervaring	0,0%	7,7%	7,4%	10,5%	7,7%	11,1%
muziek	aandeel zonder werk na 1 jaar	14,3%	13,9%	9,7%	8,2%	6,0%	2,9%
	aandeel zonder werkervaring	2,9%	1,5%	3,9%	2,2%	0,7%	0,7%

bron: VDAB

<vaststellingen>

- De opleiding **drama** is voor 61% bevolkt door vrouwen, een verbetering tov het voorgaande schooljaar toen het nog 72% was.
- De opleiding **muziek** is net als het voorgaande academiejaar evenrediger verdeeld: 54% vrouw, 46% man.
- **32%** van de studenten met een diplomacontract muziek is **niet-Belg**, voor drama is dat **23,3%**. Beide opleidingen blijken een sterke internationale interesse los te weken. Voor beide is het ook een lichte stijging tov het voorgaande schooljaar.
- Voor beide opleidingen blijft het aantal studenten over de jaren heen vrij stabiel. De toelatingsexamens spelen hierbij uiteraard een rol.
- De **aansluiting tot de arbeidsmarkt** blijkt voor de opleiding drama niet altijd zo gemakkelijk te verlopen. De **muziekopleidingen scoren wel erg goed!**

1_2 aantal uitgereikte diploma's in technisch-artistieke vooropleidingen

TSO		2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
podiumtechnieken	M	49	40	46	35	26	28	32
	V	1	0	1	1	1	0	1
	T	50	40	47	36	27	28	33

bron: onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/onderwijsstatistieken

aansluiting op werk		2012	2013	2014	2015	2016	2017
podiumtechnieken	aandeel zonder werk na 1 jaar	16,7%	11,9%	16,2%	13,6%	13,6%	16,1%
	aandeel zonder werkervaring	0,0%	4,8%	8,1%	9,1%	4,5%	3,2%

bron: VDAB

<vaststellingen>

- **Podiumtechnicus** blijft een mannenberoep, ook in de vooropleiding.
- Het **aantal inschrijvingen blijft relatief stabiel**, hoewel er voor 2016-2017 een terugval is naar 81 leerlingen tov 94 het jaar voordien.
- De **aansluiting met de arbeidsmarkt** verloopt niet altijd zo gemakkelijk. Het aandeel ex-leerlingen dat één jaar na afstuderen niet aan de slag is, ligt hoger dan gemiddeld. Over het algemeen hebben ze wel allen werkervaring opgedaan in dat jaar.

SE-N-SE		2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
grime	M	0	0	0	0	0	1	1
	V	28	38	25	41	24	28	25
	T	28	38	25	41	24	29	26

bron: onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/onderwijsstatistieken

aansluiting op werk		2012	2013	2014	2015	2016	2017
grime	aandeel zonder werk na 1 jaar	6,3%	8,7%	9,1%	9,7%	3,8%	18,2%
	aandeel zonder werkervaring	0,0%	0,0%	3,0%	3,2%	0,0%	9,1%

bron: VDAB

<vaststellingen>

- Grime is een **vrouwenopleiding**.
- In 2017 blijkt er een **sterke terugval in de tewerkstelling ivm de voorgaande jaren**. Het aandeel zonder werk(ervaring) is plots een stuk hoger dan de voorgaande jaren. Misschien een teken van verzadiging?

1_3 aantal uitgereikte diploma's in specifieke vooropleidingen

master		2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
culturele studies	M	15	7	20	15	26	16	23
	V	52	51	69	79	57	61	58
	T	67	58	89	94	83	77	81
cultuurmanagement	M	13	11	11	15	11	6	16
	V	51	50	63	71	52	54	55
	T	64	61	74	86	63	60	71
musicologie	M	5	2	4	6	5	3	5
	V	4	6	3	7	6	4	8
	T	9	8	7	13	11	7	13

bron: onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/onderwijsstatistieken

aansluiting op werk		2012	2013	2014	2015	2016	2017
culturele studies	aandeel zonder werk na 1 jaar	16,1%	13,9%	7,7%	8,7%	17,5%	16,1%
	aandeel zonder werkervaring	11,3%	4,2%	2,6%	4,3%	1,6%	12,5%
cultuurmanagement	aandeel zonder werk na 1 jaar	10,02%	9,6%	10,5%	7,0%	8,9%	5,4%
	aandeel zonder werkervaring	2,0%	4,1%	6,6%	3,5%	0,0%	0,0%
musicologie	aandeel zonder werk na 1 jaar	0,0%	0,0%	20,0%	16,7%	0,0%	16,7%
	aandeel zonder werkervaring	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%	0,0%	0,0%

bron: VDAB

<vaststellingen>

- De voorbereiding van **culturele studies** op de arbeidsmarkt lijkt minder goed te zijn. Voro 2017 is het aandeel ex-studenten zonder werkervaring een stuk hoger dan de jaren voorheen. Voor **cultuurmanagement** zit dit wel goed!
- Het aantal **musicologen** dat jaarlijks afstudeert is relatief stabiel. Ex-studenten geraken binnen het jaar aan het werk. Gezien de lage aantallen schommelt dit soms wel.

1_4 deelname aan het Deeltijds Kunstonderwijs

muziek	6 tot 11j	12 tot 17j	18 tot 24j	25 tot 44j	45 tot 64j	65j+	totaal
2010*	31.310	28.147	5.368	8.364	6.525	676	80.390
2011*	31.621	27.788	5.337	8.056	6.715	782	80.299
2012*	32.002	27.539	5.375	8.041	6.995	877	80.829
2013*	32.006	27.307	5.156	7.786	7.109	990	80.354
2014*	32.108	26.976	5.066	7.757	7.158	1.087	80.152
2015*	32.029	26.552	5.051	7.675	7.375	1.207	79.889
2016*	32.037	26.386	5.135	7.288	7.277	1.249	79.372
2017*	31.827	25.956	5.190	7.249	7.343	1.392	78.957

woordkunst	6 tot 11j	12 tot 17j	18 tot 24j	25 tot 44j	45 tot 64j	65j+	totaal
2010*	9.917	8.973	942	741	398	36	21.007
2011*	9.844	8.906	892	710	385	41	20.778
2012*	9.916	8.912	865	636	433	43	20.805
2013*	10.091	8.782	764	637	466	53	20.793
2014*	10.125	8.595	796	613	501	51	20.681
2015*	9.950	8.407	807	678	534	62	20.438

2016*	10.794	8.312	759	617	495	65	21.042
2017*	11.360	8.148	730	653	547	74	21.512

dans	6 tot 11j	12 tot 17j	18 tot 24j	25 tot 44j	45 tot 64j	65j+	totaal
2010*	7.125	2.400	378	346	124	2	10.375
2011*	7.919	2.601	378	363	124	1	11.386
2012*	8.187	2.953	415	416	130	1	12.102
2013*	8.407	3.045	356	417	133	2	12.360
2014*	8.515	3.087	349	388	127	4	12.470
2015*	8.422	3.062	358	391	137	6	12.376
2016*	8.952	3.179	368	313	121	4	12.937
2017*	8.949	3.313	379	334	119	3	13.097

bron: onderwijs.vlaanderen.be/nl/nl/onderwijsstatistieken, * ingeschreven op 1 februari

< vaststellingen >

Hoewel het aandeel leerlingen dat vanuit een DKO-opleiding in de professionele sector terecht komt relatief beperkt is, is deelname aan het Deeltijds Kunstonderwijs een goede barometer voor actieve kunstbeoefening en interesse in de kunsten in het algemeen. In het geval van **muziek** is er sprake van een **voortgezette daling (tenzij in de oudere leeftijdsgroepen)**, terwijl **dans en woordkunst-drama in stijgende lijn** zitten.

2_TEWERKSTELLING ALGEMEEN in pc 304

2_1 aantal werkgevers in paritair comité 304 (Vlaamse Gemeenschap)

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
442	453	447	458	454	490	536

bron: RSZ

2_2 aantal werknemers (koppen) in paritair comité 304 (Vlaamse Gemeenschap)

2011	2012	2013	2014	2015	2016
6.159	6.241	6.270	6.214	6.122	6.307

bron: RSZ

2_3 aantal VTE in paritair comité 304 (Vlaamse Gemeenschap)

2011	2012	2013	2014	2015	2016
2.768,88	2.784,91	2.735,58	2.769,91	2.760,11	2.827,75

bron: RSZ

<vaststellingen>

Het aantal werkgevers zit in stijgende lijn. Uit de eerste gegevens van 2017 zijn er voor het eerst meer dan 500 werkgevers actief in pc 304. Om die reden stijgt ook het aantal medewerkers in de sector alsook het totale aantal arbeidsprestaties, uitgedrukt in VTE.

2_4 verhouding tussen werknemersgroepen

in aantallen

wkn kengetal	omschrijving	2011		2012		2013		2014		2015		2016	
015	arbeiders	407	6,6%	405	6,5%	431	6,9%	443	7,1%	411	6,7%	439	6,96%
024	gesubsidieerde contractuele arbeiders	45	0,7%	45	0,7%	45	0,7%	42	0,7%	38	0,6%	12	0,19%
027	leerplichtige arbeiders	3	0,0%	3	0,0%	3	0,0%	1	0,0%	4	0,1%	1	0,02%
035	leerling arbeiders	2	0,0%	2	0,0%	5	0,1%	2	0,0%	1	0,0%	2	0,03%
046	kunstenaars	2.948	47,9%	2.936	47,0%	2.956	47,1%	2.992	48,1%	2.932	47,9%	3.042	48,23%
047	leerplichtige kunstenaars	2	0,0%	2	0,0%	1	0,0%	2	0,0%	2	0,0%	3	0,05%
439	leerling bedienden	4	0,0%	3	0,0%	0	0,0%	2	0,0%	2	0,0%	1	0,02%

484	gesubsidieerde contractuele bedienden	71	1,2%	72	1,2%	72	1,1%	71	1,1%	67	1,1%	9	0,14%
487	leerplichtige bedienden	19	0,3%	18	0,3%	21	0,3%	7	0,1%	11	0,2%	7	0,11%
495	bedienden	2.881	46,8%	2.945	47,2%	2.960	47,2%	2.879	46,3%	2.891	47,2%	3.030	48,04%

bron: RSZ

in VTE

wkn kengetal	omschrijving	2012		2013		2014		2015		2016	
015	arbeiders	146,56	5,3%	140,07	5,12%	144,67	5,2%	143,07	5,2%	157,25	5,56%
024	gesubsidieerde contractuele arbeiders	29,69	1,1%	30,75	1,12%	30,98	1,1%	29,43	1,1%	9,67	0,34%
027	leerplichtige arbeiders	0,12	0,0%	0,48	0,02%	0,01	0,0%	0,02	0,0%	0,02	0,00%
035	leerling arbeiders	1,35	0,0%	2,70	0,10%	0,97	0,0%	0,38	0,0%	0,31	0,01%
046	kunstenaars	882,04	31,7%	847,13	30,97%	845,27	30,5%	821,74	29,8%	833,60	29,48%
047	leerplichtige kunstenaars	0,21	0,0%	0,02	0,00%	1,04	0,0%	0,95	0,0%	0,59	0,02%

439	leerling bedienden	1,93	0,1%	0	0	0,55	0,0%	0,32	0,0%	0,31	0,01%
484	gesubsidieerde contractuele bedienden	55,91	2,0%	56,43	2,06%	53,57	1,9%	52,22	1,9%	6,82	0,24%
487	leerplichtige bedienden	1,40	0,1%	0,47	0,02%	0,35	0,0%	0,29	0,0%	0,35	0,01%
495	bedienden	1.665,7	59,8%	1.657,5	60,59%	1.692,5	61,1%	1.711,7	62,0%	1.818,8	64,32%

bron: RSZ

< vaststellingen >

De opvallendste evolutie in 2016 is de verschuiving van de gesubsidieerde medewerkers (024 voor arbeiders en 484 voor bedienden) naar de reguliere werknemersgroepen (015 voor arbeiders en 495 voor bedienden). Het relatieve aandeel bedienden is met meer 2 procentpunten gestegen tov 2015, terwijl het aandeel artiesten in een licht dalende trend zit wat betreft het relatieve aandeel arbeidsprestaties, uitgedrukt in VTE.

2_5 verhouding tussen werkregimes

	2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
deeltijds	931	1.069	902	1.110	935	1.113	1.003	1.156	949	1.166	940	1.198
	26,4%	32,8%	25,8%	33,3%	26,5%	34,0%	27,9%	35,7%	26,9%	37,2%	25,9%	36,8%
voltijds	2.591	2.195	2.596	2.225	2.593	2162	2.596	2.078	2.583	1.970	2.697	2.059
	73,6%	67,2%	74,2%	66,7%	73,5%	66,0%	72,1%	64,2%	73,1%	62,8%	74,2%	63,2%

bron: RSZ

	2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
deeltijds	175,01	263,90	166,42	279,17	173,19	275,33	191,53	285,92	200,93	296,98	199,36	300,51
voltijds	1.343,50	986,06	1348,13	991,06	1317,40	969,48	1.344,49	947,82	1.320,88	941,17	1.362,58	965,24

bron: RSZ

<vaststellingen>

Het aandeel vrouwen dat deeltijds werkt in de sector is de afgelopen jaren toegenomen (4 procentpunten meer of een toename van 12,2%). Het aandeel mannen dat deeltijds werkt is min of meer stabiel gebleven, hoewel dat percentage veel hoger ligt dan op de algemene Vlaamse arbeidsmarkt (10,1%). Voor vrouwen is het dan weer omgekeerd. Op de globale arbeidsmarkt is sprake van 42,9% in tegenstelling tot 36,8% in onze sector. In werkvolume (uitgedrukt in VTE) betekent dit een daling van 2% gepresteerd door de voltijdse vrouwen die werken in de sector tov 2011.

2_6 verhouding tussen leeftijdsgroepen

leeftijdsgroep	2012		2013		2014		2015		2016	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
15j – 19j	56	0,9%	63	1,0%	50	0,8%	41	0,7%	35	0,55%
20j – 24j	597	9,6%	542	8,6%	473	7,6%	419	6,8%	476	7,55%
25j – 29j	1.091	17,5%	1.104	17,6%	1.131	18,2%	1.101	18,0%	1.110	17,60%
30j – 34j	1.224	19,6%	1.208	19,3%	1.167	18,8%	1.107	18,1%	1.086	17,22%
35j – 39j	946	15,2%	984	15,7%	980	15,8%	1.007	16,5%	1.067	16,92%
40j – 44j	716	11,5%	721	11,5%	715	11,5%	681	11,1%	733	11,62%
45j – 49j	605	9,7%	606	9,7%	596	9,6%	632	10,3%	621	9,85%
50j – 54j	467	7,5%	487	7,8%	505	8,1%	494	8,1%	500	7,93%
55j – 59j	330	5,3%	326	5,2%	361	5,8%	373	6,1%	396	6,28%
60j – 64j	138	2,2%	156	2,5%	169	2,7%	199	3,3%	207	3,28%
65j – 69j	49	0,8%	51	0,8%	43	0,7%	42	0,7%	56	0,89%
70j – 74j	15	0,2%	12	0,2%	15	0,2%	13	0,2%	9	0,14%
75j – 79j	5	0,1%	7	0,1%	8	0,1%	11	0,2%	1	0,02%
80j – 84j		0,0%	3	0,0%	1	0,0%				
85j – 89j	2	0,0%								
90j – 94j									1	0,02%
totaal	6.241		6.270		6.214		6.120		6.307	

bron: RSZ

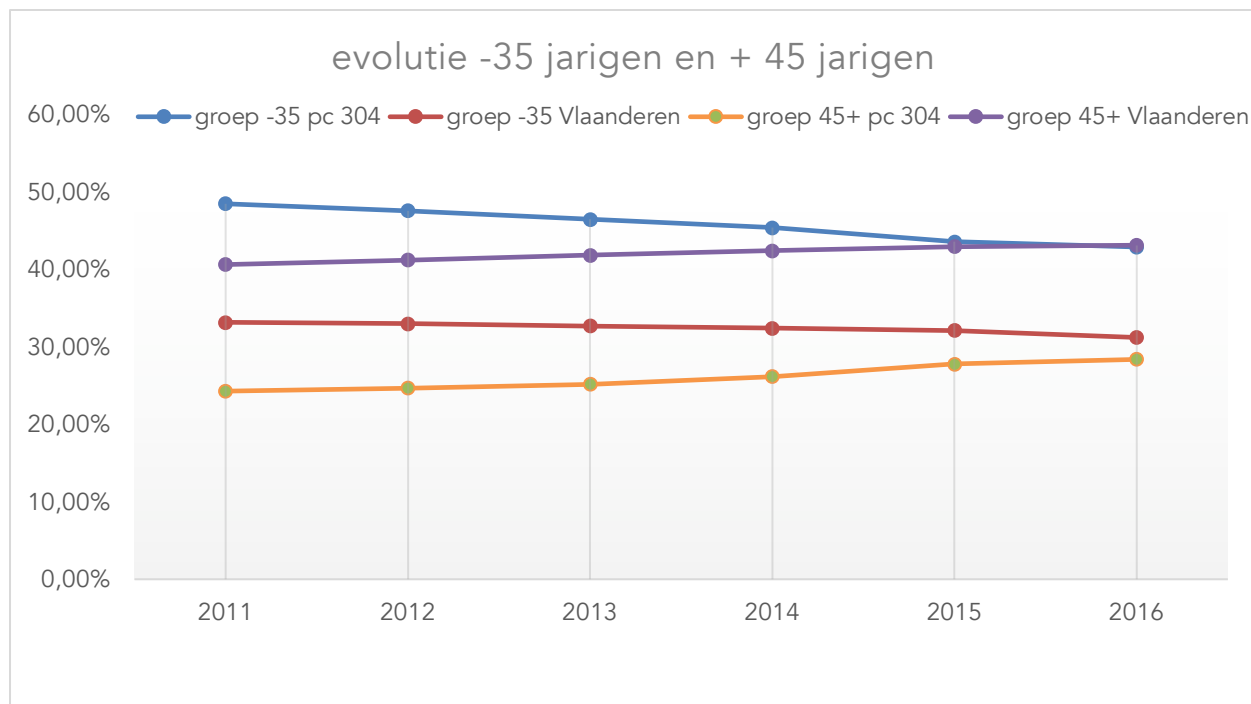
gemiddelde leeftijd

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
gemiddelde leeftijd	36,79	37,11	37,30	37,57	37,92	37,98

bron: RSZ

<vaststellingen>

Net als de Vlaamse arbeidsmarkt is ook onze sector aan het vergrijzen. De groep 45+ neemt elk jaar toe, de groep -35 neemt elk jaar af. Deze afname van de groep -35 verloopt wel sneller dan op de arbeidsmarkt in het algemeen, hetgeen er op kan duiden dat jongeren de laatste tijd iets minder kansen krijgen om aan de slag te gaan in de sector (of er niet meer voor kiezen). Daarbij moet wel opgemerkt worden dat we sowieso een jonge sector zijn, waarbij de groep -35% meer dan 10% groter is dan op de algemene Vlaamse arbeidsmarkt. De groep +45 is dan weer bijna 15% kleiner dan op de algemene Vlaamse arbeidsmarkt.

bron: RSZ, Studiedienst Vlaamse Regering

		2011	2012	2013	2014	2015	2016
groep -35	pc 304	48,50%	47,60%	46,50%	45,40%	43,60%	42,92%
groep -35	Vlaanderen	33,19%	33,02%	32,73%	32,42%	32,12%	31,23%
groep 45+	pc 304	24,30%	24,70%	25,20%	26,20%	27,80%	28,40%
groep 45+	Vlaanderen	40,65%	41,25%	41,87%	42,45%	42,99%	43,15%

2_7 verhouding leeftijdsgroepen en geslacht

	2012				2013				2014				2015				2016			
	M	%	V	%	M	%	V	%	M	%	V	%	M	%	V	%	M	%	V	%
15j – 19j	27	48,2	29	51,8	30	47,6	33	52,4	28	56,0	22	44,0	17	41,5	24	58,5	20	57,1	15	42,9
20j – 24j	250	41,9	347	58,1	239	44,1	303	55,9	218	46,1	255	53,9	204	48,7	215	51,3	244	51,3	232	48,7
25j – 29j	476	43,6	615	56,4	487	44,1	617	55,9	530	46,9	601	53,1	512	46,5	589	53,5	502	45,2	608	54,8
30j – 34j	586	47,9	638	52,1	606	50,2	602	49,8	579	49,6	588	50,4	532	48,1	575	51,9	537	49,4	549	50,6
35j – 39j	501	53,0	445	47,0	527	53,6	457	46,4	529	53,9	451	46,0	554	55,0	453	45,0	569	53,3	498	46,7
40j – 44j	388	54,2	328	45,8	390	54,1	331	45,9	424	59,3	291	40,7	387	56,8	294	43,2	415	56,6	318	43,4
45j – 49j	352	58,3	252	41,7	339	56,0	266	44,0	326	54,7	270	45,3	359	56,8	273	43,2	356	57,3	265	42,7
50j – 54j	291	62,3	176	37,7	305	62,6	182	37,4	299	59,3	205	40,7	291	59,0	202	41,0	294	58,9	205	41,1
55j – 59j	186	56,4	144	43,6	193	59,2	133	40,8	219	60,7	142	39,3	225	60,3	148	39,7	238	60,1	158	39,9
60j – 64j	92	66,7	46	33,3	93	59,6	63	40,4	104	61,5	65	38,5	119	59,8	80	40,2	118	57,0	89	43,0
65j – 69j	32	65,3	17	34,7	31	60,8	20	39,2	25	58,1	18	41,9	26	61,9	16	38,1	34	60,7	22	39,3
70j – 74j	8	53,3	7	46,7	3	25,0	9	75,0	6	40,0	9	60,0	6	46,2	7	53,8	5	55,6	4	44,4
75j – 79j	2	40,0	3	60,0	5	71,4	2	28,6	5	62,5	3	37,5	8	72,7	3	27,3	6	60,0	4	40,0
80j – 84j						0,0	3	100			1	100								
85j – 89j		0,0	2	100																
90j – 94j																	1	100,0		
Totaal	3.191	51,1	3.049	48,9	3.248	51,8	3.021	48,2	3.292	53,0	2.921	47,0	3.240	52,9	2.879	47,1	3.339	52,9	2.967	47,1

bron: RSZ

<vaststellingen>

De verhouding tussen man en vrouw in de sector ligt dicht bij het gemiddelde van de Vlaamse arbeidsmarkt (gemiddeld 46,9% vrouwen in 2016). In 2016 is de verhouding net hetzelfde als in 2015. Indien we vergelijken met 2011 zien we wel dat het aandeel vrouwen bij de -35 jarigen met 4,04 procentpunten is afgenomen (tot 51,87%). Langs de andere kant is het aandeel vrouwen ouder dan 45 toegenomen met 4,21 % procentpunten toegenomen (tot 41,52%).

2_8 verhouding tussen leeftijdsgroep en contractvorm (enkel bij gesubsidieerde organisaties)

	2012				2013				2014				2015				2016			
	BD	%	OD	%	BD	%	OD	%	BD	%	OD	%	BD	%	OD	%	BD	%	OD	%
15j – 19j	22	91,7	2	8,3	21	100	0	0,0	28	96,6	1	3,5	23	95,8	1	4,2	28	100,0		0,0
20j – 24j	316	89,8	36	10,2	258	88,4	34	11,6	255	92,4	21	7,6	258	93,1	19	6,9	266	87,2	39	12,8
25j – 29j	610	77,2	180	22,8	608	77,3	179	22,7	612	76,9	184	23,1	659	79,1	174	20,9	641	80,9	151	19,1
30j – 34j	602	64,2	335	35,8	611	64,9	330	35,1	597	66,5	301	33,5	595	66,7	297	33,3	542	65,1	291	34,9
35j – 39j	450	60,5	294	39,5	476	63,5	274	36,5	455	61,0	291	39,0	485	60,9	311	39,1	488	60,3	321	39,7
40j – 44j	302	51,4	286	48,6	299	50,8	290	49,2	284	51,0	273	49,0	287	52,6	259	47,4	301	53,5	262	46,5
45j – 49j	230	45,3	278	54,7	223	44,7	276	55,3	222	46,1	260	53,9	242	46,6	277	53,4	216	43,6	279	56,4
50j – 54j	144	38,3	232	61,7	151	37,9	247	62,1	164	38,3	264	61,7	164	39,9	247	60,1	138	36,4	241	63,6
55j – 59j	87	32,3	182	67,7	88	33,8	172	66,2	107	37,0	182	63,0	106	35,3	194	64,7	110	34,6	208	65,4
60j – 64j	37	34,3	71	65,7	34	27,2	91	72,8	38	27,7	99	72,3	47	29,0	115	71,0	41	26,3	115	73,7
65j – 69j	21	63,6	12	36,4	18	52,9	16	47,1	17	56,7	13	43,3	20	66,7	10	33,3	28	70,0	12	30,0
70j – 74j	10	83,3	2	16,7	11	100		0,0	11	84,7	2	15,9	10	83,3	2	16,7	6	66,7	3	33,3

75j – 79j	3	75,0	1	25,0	5	83,3	1	16,7	8	100	0		11	100			10	100,0		0,0
80j – 84j					2	100		0,0	1	100	0									
85j – 89j	1	100		0,0																
totaal	2.835	59,7	1.911	40,3	2.805	59,5	1.910	40,5	2.799	59,7	1.891	40,3	2.907	60,4	1.906	39,6	2.815	59,4	1.922	40,6

< vaststellingen >

Slechts 4 op de 10 medewerkers bij gesubsidieerde organisaties in de sector werkt met een contract van onbepaalde duur en die verhouding blijft al jaren stabiel. Bij de leeftijdsgroep jonger dan 35 jaar is in 2016 **75%** aan de slag (geweest) met een tijdelijk contract. Een groot aandeel van deze groep tijdelijke contracten wordt ingenomen door kunstenaars, maar daar komen we later nog op terug.

2_9 gemiddelde opdracht uitgedrukt in VTE

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
15j – 19j	0,17	0,23	0,13	0,21	0,16	0,17
20j – 24j	0,18	0,19	0,20	0,18	0,19	0,21
25j – 29j	0,28	0,26	0,25	0,26	0,25	0,25
30j – 34j	0,32	0,33	0,32	0,31	0,32	0,31
35j – 39j	0,35	0,34	0,32	0,33	0,35	0,34
40j – 44j	0,39	0,40	0,40	0,39	0,40	0,37
45j – 49j	0,43	0,46	0,43	0,41	0,43	0,43
50j – 54j	0,51	0,49	0,49	0,47	0,48	0,45

55j – 59j	0,56	0,57	0,54	0,54	0,55	0,55
60j – 64j	0,50	0,52	0,57	0,56	0,55	0,54
65j – 69j	0,34	0,26	0,30	0,24	0,23	0,29
70j – 74j	0,21	0,25	0,15	0,15	0,10	0,22
75j – 79j	0,14	0,18	0,06	0,17	0,09	0,09
80j – 84j			0,09	0,02		
85j – 89j	0,26	0,06				
90j – 94j						0,02
totaal	0,35	0,35	0,35	0,34	0,35	0,35

< vaststelling >

De gemiddelde opdracht in de sector bedraagt slechts 0,35 VTE en dat is de afgelopen jaren niet veranderd.

2_10 gemiddeld brutojaarloon per VTE

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
15j – 19j	15.510,12	15.840,29	16.781,38	21.088,27	20.937,61	18.327,11
20j – 24j	23.982,61	23.962,15	24.964,37	26.372,67	27.714,22	28.162,75
25j – 29j	31.360,57	33.122,15	32.332,07	32.912,07	33.148,46	32.678,78
30j – 34j	35.006,24	34.531,99	36.586,96	35.929,64	35.806,57	36.207,41
35j – 39j	35.978,97	37.235,59	38.574,99	38.756,53	39.809,70	39.605,03

40j – 44j	39.790,46	39.677,22	40.401,87	40.289,39	41.983,63	41.864,22
45j – 49j	41.919,04	41.759,37	44.568,85	43.486,21	44.630,46	43.888,92
50j – 54j	43.236,89	43.387,69	45.168,90	44.237,02	45.037,10	46.244,93
55j – 59j	41.696,22	42.545,30	44.452,67	45.493,13	43.962,13	46.385,72
60j – 64j	43.232,21	42.207,84	47.006,20	44.548,97	44.534,44	43.822,88
65j – 69j	45.340,00	39.528,35	38.904,62	61.303,29	44.176,58	44.344,52
totaal	35.616,47	36.149,28	37.558,26	37.801,07	38.489,00	38.603,30

< vaststellingen >

Indien we brutojaarlonen per persoon per delen door het totaal aantal VTE van diezelfde persoon en daar een gemiddelde van nemen per leeftijdsgroep komen we tot een virtueel gemiddeld brutojaarloon (naar verhouding). Er zitten logische evoluties in naargelang leeftijd/anciënniteit, met af en toe uitschieters als gevolg van de specifieke gevallen. Voor sommige leeftijdsgroepen is er wel sprake van een daling tov 2015.

2_11 verhouding nationaliteit

		2011	2012	2013	2014	2015	2016
artiest	BE	76,1%	72,3%	71,1%	70,4%	68,7%	68,0%
	EU	19,5%	21,0%	22,7%	22,7%	24,8%	24,9%
	niet EU	4,4%	6,7%	6,2%	6,9%	6,5%	7,1%
niet-artiest	BE	92,3%	90,8%	90,4%	89,7%	89,9%	90,0%
	EU	6,6%	8,0%	8,4%	8,6%	8,2%	7,9%
	niet EU	1,1%	1,2%	1,2%	1,7%	2,0%	2,0%

<vaststelling>

Bij de artiesten is er een duidelijke groei in het aantal niet-Belgische medewerkers. Bij de niet-artistische medewerkers is er weinig evolutie merkbaar.

3. TEWERKSTELLING VAN KUNSTENAARS in pc 304

3_1 profiel artiesten

leeftijdsgroep	2011		2012		2013		2014		2015		2016	
	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%	aantal	%
15j – 19j	13	0,4	9	0,3	9	0,3	14	0,5	6	0,2	6	0,2
20j – 24j	226	7,7	204	6,9	173	5,9	188	6,3	171	5,8	199	6,5
25j – 29j	550	18,7	552	18,8	541	18,3	530	17,7	533	18,2	556	18,3
30j – 34j	617	20,9	603	20,5	622	21,0	629	21,0	573	19,5	551	18,1
35j – 39j	436	14,8	482	16,4	529	17,9	501	16,7	502	17,1	539	17,7
40j – 44j	353	12,0	340	11,6	328	11,1	350	11,7	337	11,5	359	11,8
45j – 49j	320	10,9	295	10,0	297	10,0	284	9,5	283	9,7	279	9,2
50j – 54j	222	7,5	223	7,6	231	7,8	235	7,9	246	8,4	251	8,2
55j – 59j	119	4,0	132	4,5	131	4,4	154	5,1	167	5,7	187	6,1
60j – 64j	66	2,2	59	2,0	60	2,0	70	2,3	77	2,6	81	2,7
65j – 69j	19	0,6	27	0,9	24	0,8	21	0,7	23	0,8	26	0,9
70j – 74j	5	0,2	6	0,2	4	0,1	9	0,3	6	0,2	4	0,1
75j – 79j	1	0,0	2	0,1	4	0,1	6	0,2	8	0,3	7	0,2
80j – 84j					3	0,1	1	0,0				
85j – 89j	1	0,0	2	0,1								
totaal	2.948		2.936		2.956		2.992		2.932		3.045	

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
gemiddelde leeftijd	37,13	37,38	37,30	37,48	37,96	38,04

<vaststelling>

De leeftijdsverhoudingen bij artiesten volgen de algemene evolutie van de sector, maar wat meer uitgesproken: iets jonger, iets minder 45+. Ook hier is er sprake van ontgroening, hoewel er geen sprake is van een teruglopend aantal studenten in kunstopleidingen. In de leeftijdsgroep onder de 30 zijn er 51 bijkomende medewerkers, afgezet tegen een totaal van 329 diploma's drama, dans en muziek.

3_2 verhouding leeftijd en geslacht

	2012				2013				2014				2015				2016			
	M	%	V	%	M	%	V	%	M	%	V	%	M	%	V	%	M	%	V	%
15j – 19j	5	55,6	4	44,4	2	22,2	7	77,8	8	57,1	6	42,9	4	66,7	2	33,3	2	33,3	4	66,7
20j – 24j	107	52,5	97	47,5	94	54,3	79	45,7	94	50,0	94	50,0	91	53,2	80	46,8	105	52,8	94	47,2
25j – 29j	261	47,3	291	52,7	254	47,0	287	53,0	283	53,4	247	46,6	274	51,4	259	48,6	270	48,6	286	51,4
30j – 34j	303	50,2	300	49,8	315	50,6	307	49,4	311	49,4	318	50,6	283	49,4	290	50,6	278	50,5	273	49,5
35j – 39j	275	57,1	207	42,9	304	57,5	225	42,5	283	56,5	218	43,5	281	56,0	221	44,0	296	54,9	243	45,1
40j – 44j	191	56,2	149	43,8	188	57,3	140	42,7	217	62,0	133	38,0	196	58,2	141	41,8	209	58,2	150	41,8
45j – 49j	184	62,6	110	37,4	179	60,5	117	39,5	161	56,7	123	43,3	166	58,7	117	41,3	166	59,5	113	40,5
50j – 54j	151	67,7	72	32,3	156	67,5	75	32,5	152	65,0	82	35,0	154	62,9	91	37,1	153	61,2	97	38,8
55j – 59j	90	68,2	42	31,8	88	67,2	43	32,8	104	67,5	50	32,5	116	69,5	51	30,5	124	66,3	63	33,7
60j – 64j	45	76,3	14	23,7	44	73,3	16	26,7	49	70,0	21	30,0	53	68,8	24	31,2	52	64,2	29	35,8
65j – 69j	20	74,1	7	25,9	16	66,7	8	33,3	17	81,0	4	19,0	17	73,9	6	26,1	20	76,9	6	23,1
70j – 74j	4	66,7	2	33,3	2	50,0	2	50,0	3	33,3	6	66,7	3	50,0	3	50,0	2	50,0	2	50,0
75j – 79j		0,0	2	100	2	50,0	2	50,0	4	66,7	2	33,3	6	75,0	2	25,0	5	71,4	2	28,6
80j – 84j							3	100			1	100								
85j - 89j		0,0	2	100																
totaal	1.636	55,7	1.299	44,3	1.644	55,6	1.311	44,4	1.686	56,4	1.305	44,6	1.644	56,1	1.287	43,9	1.682	55,3	1.362	44,7

< vaststellingen >

Het aandeel mannelijk artiesten ligt beduidend hoger dan het sectorale aandeel. Zeker bij de oudere leeftijdsgroepen gaat de verhouding naar 2 op 3.

3_3 verhouding leeftijd en contractvorm

	2012				2013				2014				2015				2016			
	BD	%	OD	%	BD	%	OD	%	BD	%	OD	%	BD	%	OD	%	BD	%	OD	%
15j – 19j	9	100	0	0,0	4	100	0	0,0	9	90,0	1	10,0	5	100	0	0,0	5	100		
20j – 24j	168	98,8	2	1,2	125	94,7	7	5,3	128	96,2	5	3,8	112	94,9	6	5,1	127	92,0	11	8,0
25j – 29j	426	93,2	31	6,8	414	95,2	21	4,8	399	96,4	15	3,6	437	96,9	14	3,1	443	96,1	18	3,9
30j – 34j	479	90,4	51	9,6	487	88,9	61	11,1	484	88,2	65	11,8	451	88,1	61	11,9	411	88,4	54	11,6
35j – 39j	362	86,0	59	14,0	396	87,2	58	12,8	358	86,7	55	13,3	380	87,0	57	13,0	390	86,1	63	13,9
40j – 44j	247	79,4	64	20,6	237	80,3	58	19,7	231	77,8	66	22,2	229	79,5	59	20,5	230	80,7	55	19,3
45j – 49j	191	70,2	81	29,8	188	70,4	79	29,6	187	73,9	66	26,1	192	76,2	60	23,8	170	72,3	65	27,7
50j – 54j	118	61,1	75	38,9	125	61,3	79	38,7	135	61,6	84	38,4	140	64,2	78	35,8	125	61,6	78	38,4
55j – 59j	66	56,9	50	43,1	71	58,7	50	41,3	85	59,9	57	40,1	87	58,0	63	42,0	89	55,3	72	44,7
60j – 64j	25	53,2	22	46,8	24	48,0	26	52,0	30	50,9	29	49,1	35	53,0	31	47,0	31	48,4	33	51,6
65j – 69j	14	70,0	6	30,0	13	76,5	4	23,5	14	82,3	3	17,7	14	82,4	3	17,6	18	81,8	4	18,2
70j – 74j	5	100		0,0	4	100		0,0	7	100			6	100			3	75,0	1	25,0

75j – 79j	2	100		0,0	4	100		0,0	6	100			8	100			7	100		
80j – 84j					2	100		0,0	1	100										
85j – 89j	1	100		0,0																
totaal	2.113	82,7	441	17,3	2.094	82,5	443	17,5	2.074	82,3	446	17,7	2.096	82,9	432	17,1	2.049	81,9	454	18,1

<vaststelling>

Het aandeel contracten van onbepaalde duur stond in 2015 op het laagste peil sinds 2011. Jongere artiesten (-35) werken in 9 op de 10 opdrachten met tijdelijke contracten, ook bij oudere artiesten (+55) is dat nog altijd 1 op 2. In 2016 lijkt er wel een verbetering ingezet. Het aandeel met een contract onbepaalde duur steeg met 1% tov 2015 tot 18,1%.

3_4 gemiddelde VTE coëfficiënt

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
15j – 19j	0,29	0,47	0,27	0,19	0,35	0,47
20j – 24j	0,15	0,16	0,17	0,15	0,15	0,14
25j – 29j	0,18	0,15	0,15	0,13	0,13	0,13
30j – 34j	0,18	0,18	0,19	0,17	0,18	0,17
35j – 39j	0,21	0,20	0,17	0,17	0,19	0,19
40j – 44j	0,23	0,23	0,21	0,23	0,24	0,20
45j – 49j	0,29	0,30	0,27	0,24	0,24	0,25
50j – 54j	0,34	0,34	0,33	0,31	0,31	0,28

55j – 59j	0,36	0,39	0,36	0,37	0,39	0,38
60j – 64j	0,38	0,38	0,48	0,44	0,40	0,39
65j – 69j	0,23	0,23	0,21	0,15	0,17	0,26
70j – 74j	0,14	0,22	0,21	0,14	0,02	0,09
75j – 79j	0,25	0,13	0,04	0,17	0,05	0,06
80j – 84j			0,09	0,02		
85j – 89j	0,26	0,06				
totaal	0,22	0,22	0,21	0,20	0,21	0,20

< vaststelling>

De gemiddelde tewerkstelling per werkgever bedraagt voor artiesten 0,2 VTE en dat is de afgelopen 5 jaar niet veranderd.

3_5 gemiddeld brutojaarloon per VTE

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
20j – 24j	32.065,13	30.466,39	24.964,37	32.252,76	33.112,21	32.447,95
25j – 29j	34.729,17	38.013,87	32.332,07	37.690,70	36.331,39	35.215,80
30j – 34j	38.819,02	38.124,06	36.586,96	38.478,31	38.720,40	38.643,17
35j – 39j	38.784,26	39.794,33	38.574,99	41.346,60	42.283,43	41.343,23
40j – 44j	42.407,19	42.145,55	40.401,87	42.480,16	44.914,81	42.703,83
45j – 49j	43.364,54	43.264,33	44.568,85	46.181,76	47.970,29	45.823,05
50j – 54j	47.577,70	45.498,16	45.168,90	46.081,61	46.957,66	47.905,88

55j – 59j	46.413,58	47.497,93	44.452,67	52.377,36	48.046,81	49.474,64
60j – 64j	44.931,54	43.072,89	47.006,20	45.251,05	47.666,72	48.623,43
totaal	39.558,60	39.936,97	37.558,26	41.164,12	41.762,69	40.984,84

< vaststelling>

Indien we per persoon het brutojaarloon delen door het VTE dat dit vertegenwoordigd komen we tot een virtueel brutojaarloon per VTE. Dit maakt duidelijk dat er in 2013 en in 2016 minder betaald werd per VTE, vooral dan in de jongste leeftijdsgroepen.

4. TEWERKSTELLING VAN KUNSTENAARS algemeen

aantal individuele kunstenaars*	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hfdst Gewest	8.491	10.032	11.754	13.767	15.315	15.659	15.822
Vlaams Gewest	4.032	4.055	4.015	3.125	3.151	3.260	3.073
Waals Gewest	1.639	1.739	1.627	1.432	1.865	1.689	1.696
Totaal België	14.162	15.826	17.396	18.324	20.331	20.608	20.591

bron: RSZ

aantal individuele kunstenaars*	2013	2014	2015	2016	gemiddelde evolutie
Brussels Hfdst Gewest	15.810	15.705	15.341	15.012	+7,7%
Vlaams Gewest	3.143	3.216	3.277	3.430	-1,5%
Waals Gewest	1.741	1.557	1.641	1.704	+0,4%
Totaal België	20.694	20.478	20.259	20.146	+4,2%

bron: RSZ

totaal brutolonen*	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hfdst Gewest	€ 40.967.216	€ 49.502.032	€ 57.431.748	€ 60.073.257	€ 60.954.131	€ 71.335.929	€ 77.057.249
Vlaams Gewest	€ 30.932.418	€ 31.935.613	€ 34.480.044	€ 32.602.180	€ 35.354.013	€ 36.594.592	€ 35.425.295
Waals Gewest	€ 10.921.004	€ 11.354.890	€ 10.558.318	€ 9.918.874	€ 14.315.540	€ 14.018.971	€ 13.119.379
Totaal België	€ 82.820.637	€ 92.792.534	€ 102.470.110	€ 102.594.312	€ 110.623.684	€ 121.949.492	€ 125.601.923

bron: RSZ

totaal brutolonen*	2013	2014	2015	2016	gemiddelde evolutie
Brussels Hfdst Gewest	€ 73.925.513	€ 70.342.128	€ 68.432.979	€ 67.772.765	6,5%
Vlaams Gewest	€ 39.142.019	€ 37.125.340	€ 37.175.717	€ 38.289.558	2,4%
Waals Gewest	€ 14.479.940	€ 12.508.598	€ 13.131.252	€ 12.613.052	1,5%
Totaal België	€ 127.547.472	€ 119.976.067	€ 118.739.947	€ 118.675.375	4,3%

bron: RSZ

totaal VTE*	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Brussels Hfdst Gewest	1.344	1.629	1.923	1.960	1.993	2.195	//
Vlaams Gewest	962	967	975	926	996	1.012	//
Waals Gewest	312	310	292	264	408	384	//
Totaal België	2.619	2.905	3.191	3.150	3.397	3.590	//

bron: RSZ

totaal VTE*	2013	2014	2015	2016	gemiddelde evolutie
Brussels Hfdst Gewest	2.138	2.027	1.957	1.971	4,7%
Vlaams Gewest	994	970	944	988	0,3%
Waals Gewest	364	302	312	313	0,0%
Totaal België	3.496	3.299	3.213	3.272	2,5%

bron: RSZ

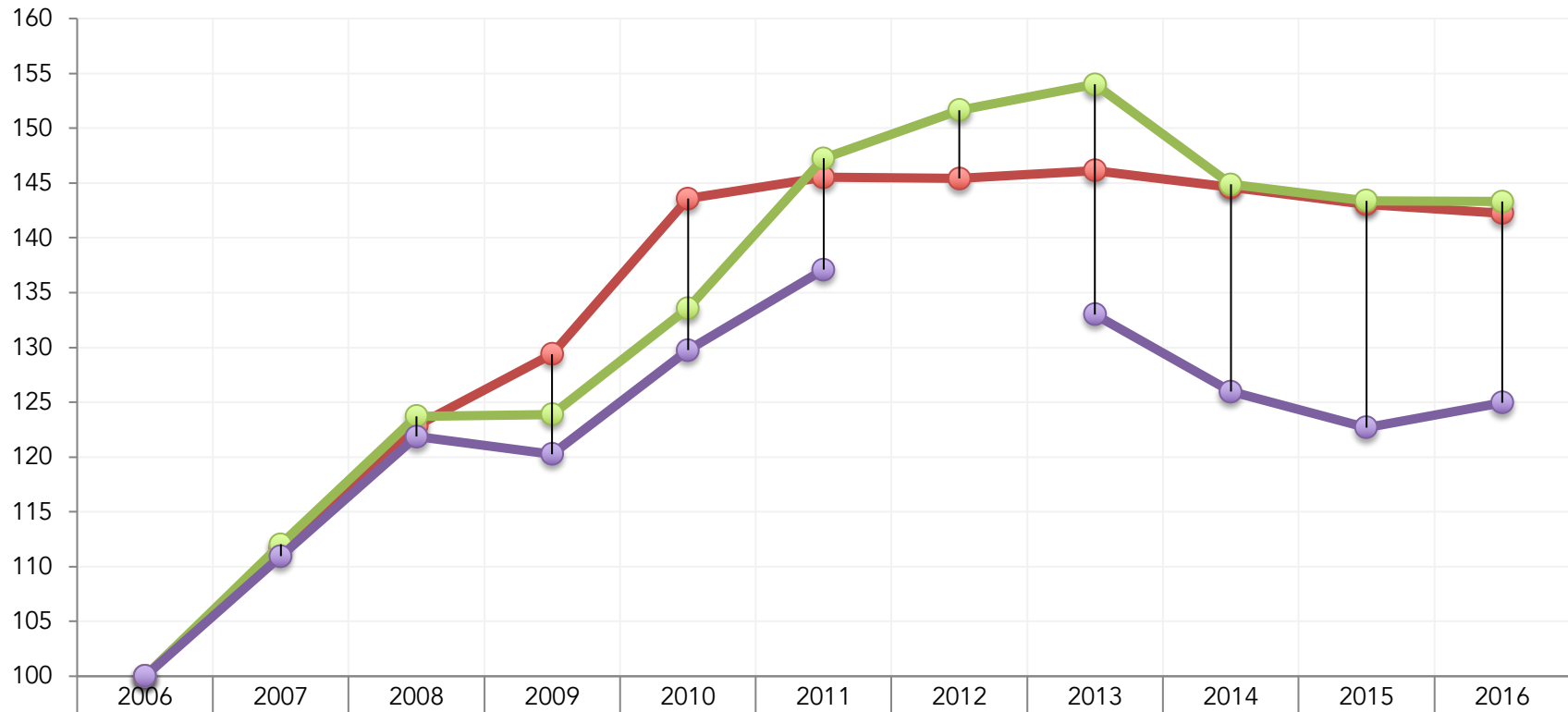
* werknemerscode 46, ingedeeld per gewest volgens plaats hoogste verdiende brutoloon

< vaststelling >

De tewerkstelling van kunstenaars is al enkele jaren stabiel wat betreft het aantal betrokken individuen, eerder in licht dalende lijn zelfs. Het VTE pakket dat ze verzetten is sinds 2011 aan het dalen, maar die trend lijkt in 2016 terug omgebogen. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest blijft het meeste aantal

kunstenaars actief, maar dat heeft vooral te maken met de registratie van SMartBE. pc 304 blijft de sector die het meeste kunstenaars tewerk stelt. Door de overgang van SMartBE van 337 naar 304 is dit nog meer uitgesproken, zowel naar aantal kunstenaars (75%) als naar VTE (67,6%).

evolutie tewerkstelling kunstenaars

aantal kunstenaars	100	112	123	129	144	146	145	146	145	143	142
brutoloonmassa	100	112	124	124	134	147	152	154	145	143	143
totaal VTE	100	111	122	120	130	137		133	126	123	125

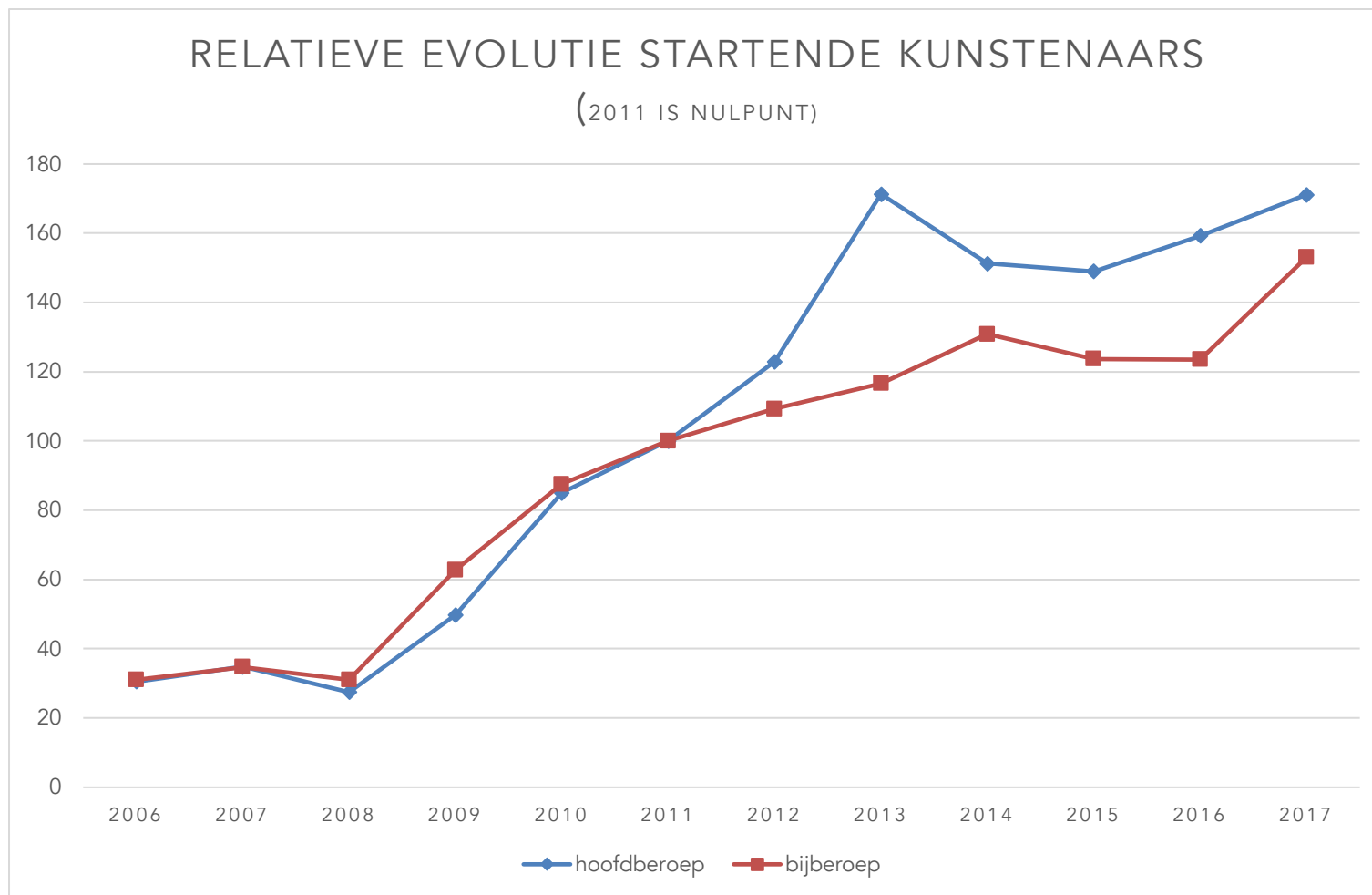
5. TEWERKSTELLING VAN KUNSTENAARS zelfstandigen

netto intreders in Vlaams Gewest		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
408	man	169	131	211	106	113	85	93	101	121	103	127	146
Vermakelijkheden	vrouw	78	70	116	59	41	18	46	44	72	34	42	129
	totaal	247	201	327	165	154	103	139	145	193	137	169	275
509	man	102	118	87	16	-4	-19	-30	-30	-23	-36	-26	-41
Kunst	vrouw	66	51	48	-3	-15	-26	-20	-20	-7	-15	-8	-30
	totaal	168	169	135	13	-19	-45	-50	-50	-30	-51	-34	-71
510	man	200	222	158	292	368	454	518	537	576	529	564	669
Kunst	vrouw	72	97	83	165	193	225	264	265	353	351	326	423
	totaal	272	319	241	457	561	679	782	802	929	880	890	1092

bron: RSVZ

evolutie aantal starters (nulpunt = 2011) in België			2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
510	man	hoofdberoep	33	25	45	79	100	116	174	140	140	153	174
		bijberoep	38	33	61	90	100	106	112	124	112	113	140
Kunst	vrouw	hoofdberoep	39	33	57	95	100	135	167	171	165	170	167
		bijberoep	29	27	66	83	100	115	125	144	145	143	177
	totaal	hoofdberoep	35	27	50	85	100	123	171	151	149	159	171
		bijberoep	35	31	63	88	100	109	117	131	124	124	153

bron: RSVZ

<vaststelling>

Er is een groeiend aantal kunstenaars dat zich als zelfstandige vestigt (aantal starters verminderd met aantal stoppers), met 2013 als topjaar. De stijging geldt zowel voor de starters in hoofdberoep als voor de starters als bijberoep.

6. VERHOUDINGEN TUSSEN VERGOEDINGSVORMEN

Rijlabels	betaald vrijwilliger	derde betaler	interim	kleine vergoeding sregeling	loon dienst	onbekend	onbetaald vrijwilliger	stagiair (onbetaald)	zelfstandig
2010	1,20%	2,13%	2,70%	1,18%	72,01%	0,31%	0,01%	0,02%	20,44%
2011	1,09%	1,46%	2,18%	1,20%	73,22%	0,37%	0,04%	0,01%	20,43%
2012	1,14%	2,30%	2,16%	1,22%	73,52%	0,00%	0,03%	0,00%	19,63%
2013	1,20%	1,73%	2,02%	1,17%	72,30%	0,01%	0,00%	0,00%	21,58%
2014	1,16%	2,06%	1,70%	0,97%	71,97%	0,08%	0,00%	0,01%	22,04%

Bron: administratie Kunsten en Erfgoed

< vaststelling >

Op basis van de afrekeningsverslagen van de gesubsidieerde organisaties in pc komen we tot bovenstaande verhoudingen tussen de verschillende vergoedingsvormen. Loondienst blijft de belangrijkste vorm (in bedrag), maar het aandeel zelfstandigen lijkt wel te stijgen. De andere vergoedingsvormen blijven beperkt, ook de uitzendarbeid of de derde betalers. De grote instellingen zijn niet opgenomen in deze oefening, aangezien zij op een andere manier rapporteren.